

Seat No. : _____

NB-119
November-2021
M.A., Sem.-III
502 : Sanskrit
ऋग्वेदः (नियतसूक्तानि)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- सूचनाओ : (1) विभाग-Iना बधा ज प्रश्नोना गुण समान छे.
Instructions : All questions in Section-I carry equal marks.
(2) विभाग-Iमांथी कोर्षपाण त्रण प्रश्नोना जवाब आपो.
Attempt any three questions in Section-I.
(3) विभाग-IIमां प्रश्न-9 इरजुयात छे.
Question-9 in Section-II is Compulsory.

विभाग – I / Section – I

1. ऋग्वेदनां विषयसूक्त (1.154) ने आधारे विषयनुं स्वरूप वर्णवो. 14
2. भाष्यकारोना मतोनी समीक्षा करी, अम्निसूक्तनुं मूल्यांकन करो. 14
3. दार्शनिक सूक्त तरकि नासदीयसूक्त (10.129) नो परियय आपी सूक्तना वार्थविषयनुं प्रतिपादन करो. 14
4. ऋग्वेदना धन्द्रसूक्त (2.12) ने आधारे धन्द्रदेवतानुं स्वरूप अने तेभनां कार्यो विशे विगते जणवो. 14
5. वैदिक स्वरोनो संक्षेपमां परियय आपी उदाहरण तरकि कोर्षपाण अेक मन्त्रनुं स्वरांकन समजवो. 14
6. वैदिक वाक्यरयनानी विशेषता जणवो पढपाठनी आवश्यकता विशे नोध लणो. 14
7. नियतसूक्तोना आधारे सायणायार्थ अने महर्षि दयानन्दना वेदभाष्योनी सरभाभाणी करो. 14
8. नीथे आपेला मन्त्रोना अनुवाद करी तेनी समजूती आपो : 14

Translate and write brief note on the following Mantras :

- (1) यस्य त्री पूर्णा मधुना पदान्यक्षीयमाणा स्वधया मदन्ति ।
य उ त्रिधातु पृथिवीमुत द्यामेको दाधार भुवनानि विश्वा ॥
- (2) इयं विसृष्टिर्यत आबभूव यदि वा दधे यदि वा न ।
यो अस्याध्यक्षः परमे व्योमन्त्सो अङ्ग वेद यदि वा न वेद ॥

વિભાગ – II/Section – II

9. નીચેના પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ આઠ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો :

8

- (1) નિરુક્ત નામના વેદાંગની રચના કોણે કરી હતી ?
 - (2) 'દશતથી' નામથી કયો ગ્રન્થ ઓળખવામાં આવે છે ?
 - (3) અચ્યુતચ્યુત વિશેષણ કોના માટે વપરાયું છે ?
 - (4) વૈદિક સ્વરો કેટલાં છે ? કયા કયા ?
 - (5) ઋગ્વેદ 2.12માં 'અહિમ્' નો અર્થ સાચાણાચાર્ય શું કરે છે ?
 - (6) વેદોના પાઠને યથાવત્ સાચવી રાખવા કેટલા વિકૃતિપાઠો તૈયાર કરવામાં આવ્યાં છે ?
 - (7) ઈન્દ્રદેવ કયા સ્થાનના દેવતા છે ?
 - (8) વૈદિક ગાયત્રી છન્દમાં કુલ કેટલા અક્ષર હોય છે ?
 - (9) બૃહદેવતા અનુસાર કયા રાજાની સભામાં અને યજ્ઞમાં ઈન્દ્રાદિ દેવતાઓ અને ઋષિગણ આવ્યાં હતાં ?
 - (10) યુગલદેવતા તરિકે વરુણ સાથે મોટાભાગે કોનું નામ જોડાયેલું જોવા મળે છે ?
 - (11) વિષ્ણુસૂક્તના મન્ત્રદષ્ટા ઋષિ કોણ છે ?
 - (12) વર્ણધ્વનિ કોને કહેવામાં આવે છે ?
-